

Kapitola 4. POČÁTEK PRVNÍHO VĚKU

Padla zde již zmínka o tom, že pojezení ovoce ze Stromu poznání nastartovalo jistý nezvratný proces ...
Rozeberme tedy nyní, k čemu zde vlastně došlo. Za prvé si lidé začali uvědomovat svoji nahotu a začali se stydět. To byly pocity, které dříve neznali.

„*Pak se jim oběma otevřely oči a začali si uvědomovat, že jsou nazí. ... Na to (Bůh) řekl: „Kdo ti řekl, že jsi nahý? Jedl jsi ze stromu, o němž jsem ti přikázal, abys z něho nejedl?“* (1M 3:7,11)

Pocit studu z nahoty má evidentní spojitost se sexualitou. Proto býval tento text vysvětlován tak, že Adam z Evou zhřešili sexuálním aktem¹. To je ovšem závěr postrádající jakoukoliv logiku. Odráží spíše dobovou sexuální prudérii. Lidé přeci dostali jednoznačný pokyn:

„*Buďte plodní a přibývejte a naplňte zemi a podmaňte si ji.*“
(1M 1:28)

Tento text je natolik notoricky známý, že snad ani není třeba uvádět jeho umístění v Bibli a dokazovat tak, že skutečně existuje. Sexuální aktivita byla od lidí nejen očekávána, ale dokonce požadována. Jak je to tedy?

Vše nasvědčuje spíše tomu, že se nám Bible snaží touto zprávou sdělit jednoduše fakt, že lidé před pojezením ovoce pravděpodobně neměli nutkavý pohlavní instinkt v podobě, jak jej známe dnes.

Plod Stromu poznání tedy pravděpodobně obsahoval nějaké prostředky, které způsobily spuštění živočišného sexuálního instinktu. Změna se ovšem netýkala jen sexuality. Lidem totiž bylo po nastartování onoho procesu oznámeno i následující:

„*Ženě řekl: „Velmi zvětším útrapy tvého těhotenství; v porodních křečích budeš rodit děti a budeš žádostivě toužit po svém muži“... A Adamovi řekl: „... v útrapách budeš jíst výnos země ... V potu tváře budeš jíst chléb, dokud se nevrátíš do zemské půdy.“* (1M 3:16-19)

NÁSLEDKY POJEDENÍ OVOCE

Tyto texty lze tedy logicky chápat tak, že jako přímý následek pojezení ovoce došlo u lidí ke změně, kterou bychom dnes nazvali fyziologickou. V jejich tělech se cosi změnilo a ta začala fungovat poněkud odlišně:

- Byla změněna (zesílena?) pohlavní funkce (pocit studu).
- Byl snížen práh bolestivosti (v bolestech budeš rodit).
- Byla snížena fyzická výkonnost (v útrapách, v potu tváře budeš jíst chléb).
- Je pravděpodobné, že změna zasáhla i jiné tzv. tělesné funkce (např. spuštění pudu sebezáchovy, což je primární příčina strachu). I když to zde není výslovně uvedeno², lze to dovodit z pozdějších částí Bible. (Žid 2:15)

Život se stal v porovnání s předchozím stavem zdatně obtížnějším. Tento stav se dědil z generace na generaci a dnes už jej vnímáme jako standardní.

Došlo k zásadní změně nastavení celého systému budoucího lidského společenství. Tato změna se stala trvalou (dědičnou) a určila tak podobu celé následující éře.

Apoštol Pavel se k tomuto stavu vyjádřil po mnoha tisíciletích takto (2Kor 5:2-5):

¹ Nebo dokonce zcela nesmyslný výklad, že se Eva spustila s hadem a pak k sexu svedla Adama.

² Naše tělo potažmo i vědomí je řízeno několikaúrovňově – reflexní oblouk, instinkty, emoce a racionální funkce. Za situace, kdy daná úroveň na její řešení nestačí, přebírá kontrolu úroveň nižší – v extrémní situaci dochází až k reflexivní reakci. Je možné předpokládat, že člověk měl na počátku možnost rozvíjet ještě nějakou vyšší mentální funkci, která byla pojezením ovoce prakticky vyřazena, nebo oslabena. Řídící úlohy vědomí (nebo spíše nevědomí) pak přebírají nižší funkce. Člověk je proto více emocionální až pudový - biblický tzv. tělesný člověk, řízený výše zmíněnými „tělesnými“ funkcemi. Teprve dnes víme, že jde o funkce nervové soustavy a že tedy jde o záležitosti skutečně biologické (tělesné), a nikoliv duchovní, ačkoliv se promítají do vědomí a chování.

Edouard Louis Dubufe: Adam a Eva

„V tomto obytném domě (myšleno tělo) totiž sténáme a vážně toužíme obléknout ten pro nás z nebe. ... my, kteří jsme v tomto stanu, vykutku sténáme, protože jsme přetížení; nechceme jej totiž svléknout, ale chceme [obléknout] ten druhý, aby to, co je smrtelné, bylo pohlceno životem. Ten, kdo nás stvořil právě k tomu, je Bůh ...“

Nebo jinde:

„Víme totiž, že všechno tvorstvo nadále spolu sténá a je spolu v bolesti až dosud. Nejen to, ale též my, kteří máme první ovoce, totiž ducha, ano i my ve svém nitru sténáme, zatímco vážně čekáme na přijetí za syny, na propuštění ze svých těl výkupným.“ (Řím 8:22,23)

PLODY STROMU ŽIVOTA

Ovoce Stromu života mělo mít spíše opačný, ale obdobně významný fyziologický účinek:

„A JHWH Bůh (doslova bohové, elohim) dále řekl: „Hle, člověk se stal (stane?) jako jeden z nás v poznání dobrého a špatného, a aby snad nyní nevztáhl ruku a skutečně nevzal také ze stromu života a nejedl a nežil na neurčitý čas.“ Nato ho JHWH Bůh vykázal ze zahrady...“ (1M 3:22,23)

Také ovoce Stromu života mělo s podobně trvalým účinkem změnit fyziologii lidského těla (spuštění trvalé regenerace?) s obdobným systémovým následkem.

Před pojetím ovoce z těchto stromů měla být těla lidí fyziologicky v jakési startovní, neutrální pozici, pravděpodobně s výchozím věkovým limitem jednoho tisíce let. Plody z těchto stromů pak měnily trvale a dědičně lidskou fyziologii výše popsáním způsobem.

Proto lze z rozboru celé této situace dedukcí dospět k následujícímu závěru:

Dva stromy byly dvěma branami ke dvěma kvalitativně zcela odlišným vývojovým cestám celé budoucí lidské civilizace.

BOŽÍ POZNÁNÍ DOBRA A ZLA

Dále se zde k velkému překvapení dozvídáme, že JHWH Bohové již měli poznání dobrého a zlého – a to takové, jaké měli nyní poznat i lidé. Jaký závěr z toho učinit? Absolvovali snad elohim (Bohové) podobnou vývojovou cestu – cestu poznání dobra a zla?

Z toho, že člověk ovoce Stromu poznání jíst neměl (a že neuposlechnutí je klasifikováno jako minutí cíle), je patrné, že pro lidskou civilizaci byl určen už jiný cíl - kvalitativně vyšší vývojová cesta, reprezentovaná Stromem života.

INTERAKTIVNÍ UČEBNICE

Takže jak byl původně životní a výchovný prostor člověka nastaven?

Od samého počátku pro člověka platilo, že celý okolní prostor – včetně přírody na planetě - mu má být jakousi interaktivní učebnicí:

„... protože co může být o Bohu poznáno, je mezi nimi zjevné, neboť jim to Bůh učinil zjevným. Jeho neviditelné [vlastnosti] jsou totiž jasně patrné od stvoření světa, protože je lze pochopit z učiněných věcí, dokonce i jeho věčnou moc a Božství, takže jsou neomluvitelní.“ (Řím 1:20)

Podíváme-li se na tehdejší situaci, nacházíme zde vyšší ekosystém (zahrada Eden), nicméně systém vyžadující kontrolu, péči a rozvoj – aktivitu a práci jak manuální, tak postupně i intelektuální.

Tento základ vyššího systému byl obklopen systémem nižším – samoregulačním ekosystémem, jak jej známe dodnes. Systémem se vši svojí dravostí, vyznačující se bojem o životní prostor všech forem života.

Z možností, které nabízí už dnešní biologický výzkum, lze chápat některé biblické zprávy i tak, že později mělo při rozšiřování dojít Edenu i na vývojovou činnost – genetické úpravy a modifikaci živočišných a rostlinných druhů.

Mělo snad dojít k vývoji a projektu užitečného ekosystému se sofistikovanou³ regulací rovnováhy a tím ke skutečnému ovládnutí života na planetě ekologickým a genetickým inženýrstvím?

Prorok Izajáš totiž popisuje velice zvláštní situaci:

„A vlk skutečně bude chvíli přebývat s beránkem a levhart ulehne s kůzlem a tele a mladý lev s hřívou a dobře živěné zvíře, všichni spolu; a pouhý malý chlapec je povede. A kráva i medvěd se budou pást, jejich mláďata budou lehat spolu a dokonce i lev bude žrát slámu jako býk. A kojeneček si jistě bude hrát nad kobří dírou; a odstavené dítě skutečně položí svou ruku na světelný otvor jedovatého hada. A nebudou nijak škodit ... Protože země jistě bude naplněna poznáním JHWH, jako vody pokrývají moře.“ (Iz 11:6-9)

„Vlk a beránek se budou svorně pást a lev bude žrát slámu právě jako býk; a potravou hada bude prach. Nebudou nijak škodit ani působit zkázu na celé mé svaté hoře, řekl JHWH.“ (Iz 65:25)

³ „Sofistikovaný“ znamená vysoce promyšlený, složitý, důmyslný, propracovaný.

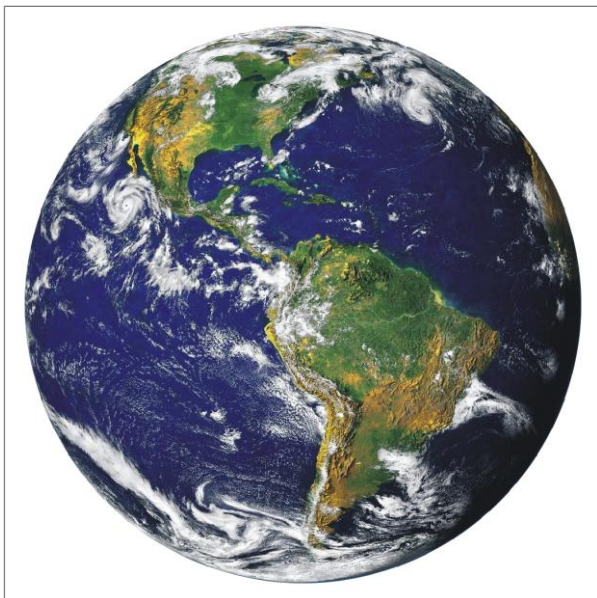
Poznámka: Jakkoliv jsou tato vyjádření pouze básnická, velmi dobře zapadají do celkového obrazu původního projektu lidstva a lze je chápat jako alegorii týkající se jeho předpokládaného ekosystému, vybudovaného již ale lidskou správou. Podle slov ap. Pavla jsou „...jeho neviditelné [vlastnosti] totiž jasně patrné od stvoření světa, protože je lze pochopit z učiněných věcí“. Poznáním JHWH proto rozumíme především poznání přírodních zákonů – vědecký a technický⁴ rozvoj, jenž umožní nastolit popsany stav. V tomto vesmíru platí, že každá pravda pochází od Boha.

STOPY PŮVODNÍHO PLÁNU

Nejen z Písma je zjevné, že člověk měl být od počátku podněcován k tomu, aby se stal nejprve přírodovědcem. Lidé měli přírodu poznat, zamilovat si ji a optimálně se do ní integrovat.

Z mimořádného původu pozemské přírody a z fascinující rozmanitosti života je zjevné, jak měla být tato práce pro člověka podnětná a inspirativní a s jakou péčí a láskou byl tento projekt připravován.

Naše planeta je vybavena skutečně veškerými podmínkami, prostředky a nástroji k vytvoření opravdu nádherného životního prostředí. A podle všeho rovněž i lidská psychika (podvědomí) je takto nastavena a přirozeně touží po krásě, souladu a harmonii.

Stávající nižší (dravčí) ekosystém tak měl být postupně nahrazován ekosystémem vyšším.

Už zde se vlastně promítá model ideje Logu, „světla svítícího ve tmě ...“ (Jan 1:5, kvalitativně vyšší systém, který překonává systém nižší, progres), jež měla pro lidský svět od jeho stvoření obecnější uplatnění a která se projevuje na mnoha úrovních lidské činnosti a kterou budeme později zevrubně rozebírat.

Poté, co nový projekt selhal, „spadli“ lidé automaticky - jak fyziologicky, tak i duchovně - do tohoto nižšího systému (vyhnání z ráje).

Tento systém je začal automaticky učit, jak se efektivně chovat a jak přežít bez „ochranného deštníku“, jímž byl

Eden. Původně plánovaná sofistikovaná výchova byla nahrazena standardní výchovou bojem o přežití - výchovou příkrého protikladu dobra a zla - která však v případě lidstva už skončila katastrofou s fatálními následky...

„JHWH tedy viděl, že špatnost člověka na zemi je hojná a že **každý** sklon myšlenek jeho srdce je po **celou** dobu **jenom** špatný. ... Tak JHWH řekl: „Setru s povrchu zemské půdy lidí, které jsem stvořil.“ (1M 6:5)

Ale nepředbíhejme.

DVĚ POTOMSTVA

„A položí nepřátelství mezi tebe a ženu a mezi tvé semeno a její semeno. Ono ti zhmoždí hlavu a ty mu zhmoždíš patu.“ (1M 3:15)

Toto je výrok, který je zaznamenán jako závěrečné resumé po pojetí ovoce Stromu poznání dobrého a zlého. Jde o základní prognózu celé éry následné lidské historie až do dnešních dnů.

Co by to mohlo znamenat?

SEMENO ŽENY

Po vyhnání z Eden sleduje biblický text dvě rodové linie - Kainovců a Šetovců (jenž byl náhradou za Abela). Už na počátku se začali vzácně objevovat lidé, kteří přes změněné podmínky začali projevovali pozitivní duchovní vlastnosti ve shodě s původním projektem - *světlem svítícím ve tmě*. První náznak máme už u Abela:

„Avšak Abel, ten také přinesl něco z prvotin svého stáda, dokonce jeho tučné kusy. A zatímco JHWH příznivě hleděl na Abela a na jeho oběť ...“ (1M 4:4)

Dále to byl již zmíněný Šet, za jehož života začalo být vzýváno jméno JHWH ale později především Henoch, který se stal nositelem genu vlastností, jenž začal rychleji a jednoznačně vyvíjet pozitivní duchovní vlastnosti - víru a tzv. spravedlnost⁵. Jako jediný ve své epoše získal Boží schválení. Podle pozdějších zpráv začal Henoch burcovat a kárat své vrstevníky.

„I chodil Henoch s Bohem. A nebylo ho, neboť ho Bůh vzal.“ (1M 5:24)

---

⁴ K mnoha skvělým technickým vynálezům člověka inspirovaly právě technické dovednosti a „technická zařízení“ živočichů a rostlin (Bohem stvořené). Moderní techniku proto nelze právě z hlediska víry považovat za vynález „opačné“ strany, přes všechny její současné neblahé dopady, zapříčiněné jen jejím chybným uplatněním.

⁵ O této postavě budeme hovořit ještě velmi podrobně. O pojmu „spravedlnosti“ co tato vlastnost skutečně znamená, bude pojednáno později.

A konečně Noe, který celou starou epochu uzavírá. Vzhledem k tomu, že jsou sledovány právě dva rodokmeny, vypadá to, že by zde mohlo jít právě o prvopočátky oněch dvou nesmířitelných „semen“. Kromě Henocha žádný z těchto lidí neprojevil dostatečný duchovní pokrok. Noe dostává od JHWH milost. Tato linie ovšem dávala naději na pozitivní vývoj a přivedení „semene ženy“ na zemi.

„Řekl (Hospodin): Člověka, kterého jsem stvořil, smetu z povrchu země ... Ale Noe našel u Hospodina milost.“ (1M 6:9)

Noe byl Henochovým pravnukem. O jiných aktivitách této rodové linie však není žádná zmínka.

SEMENO HADA

V úvodu prvních pokynů bylo lidem především řečeno:

„A Bůh jim požehnal a řekl jim: *Plod'te a množte se a naplňte zemi. Podmaňte si ji a panujte nad mořskými rybami, nad nebeským ptactvem, nade vším co se na zemi hýbe.*“ (1M 1:28; EP)

Ke splnění úkolu podmanění planety bylo zapotřebí zvládnutí dvou základních věcí:

- Naučit se spolupracovat. To představuje formování společenských vztahů a pravidel chování – čili vytváření etiky a mravnosti, což znamená duchovní rozvoj. Jedinec sám niče nedosáhne, vyšších cílů se dá dosáhnout jedině spojením sil a uměním předvídat a projektovat budoucí vývoj.
- Naučit se mnoha dovednostem. To představuje získání mnoha znalostí, vyvinutí mnoha potřebných nástrojů jak technických tak mentálních a později vyvinutí i mnoha technologií. Tyto schopnosti vkládají do rukou jejích vlastníků moc.

Poznámka: Už v historických dobách lidé moudře rozdělili správu svých věcí do dvou kategorií moci – výkonné a duchovní, neboli královské a kněžské. Výkonná moc se stará obecně o materiální záležitosti – výstavbu a její rozvoj. Duchovní pak o správu a její rozvoj. To přesně odpovídá výše zmíněným potřebám.

Toto členění lidských aktivit a jejich náročnost, kladlo velké nároky na iniciativu právě stvořené civilizace. Kainovi potomci jsou popsáni jako stavitelé měst, vynálezci kočovnictví, hudebníci, metalurgové a lidé obratně uplatňující moc, zde zatím ještě velmi neetickým způsobem. (1M 4:17-25)

Zatímco první části úkolu se začali lépe ujmát Šetovci, (zajímaly je více hodnoty duchovní, mravní), v druhé části (tvůrčí a mocenská funkce) byli mnohem iniciativnější Kainovci.

Ale právě zpoždění mravního vývoje přivedlo první svět k morálnímu zhroucení.

„JHWH tedy viděl, že špatnost člověka na zemi je hojná a že **každý** sklon myšlenek jeho srdce je po **celou** dobu **jenom** špatný.“ (1M 6:5) Zde je vyjádřena trojnásobná negace!

Shrme-li situaci, nastaly odklonem od původního projektu už zmiňované „standardní podmínky“. Na tyto podmínky však z důvodů konfliktu původního zadání s realitou reagovalo lidstvo zhoubným mravním vývojem a zhroucením. Nastal stav, který popisuje apoštol Pavel v listu Římanům, kde cituje ze starých textů:

„... právě jak je napsáno: „Není žádný spravedlivý (člověk), ani jediný; není žádný, kdo má pochopení, žádný, kdo hledá Boha. Všichni se odklonili, všichni společně se stali bezcennými; není žádný, kdo prokazuje laskavost, není ani jediný. Jejich hrdlo je otevřený hrob, svého jazyka užívají ke klamání. Zmijí jed je za jejich rty. Jejich ústa jsou plná proklínání a hořkého vyjadřování. Jejich nohy spěchají prolít krev. Zkáza a bída jsou na jejich cestách, a nepoznali cestu pokoje. Před jejich očima není bázeň před JHWH.“ (Řím 3:10–18)

START LIDSKÉ CIVILIZACE

Nyní se dostáváme k vyslovení velice závažného závěru. Podle Bible utrpěla lidská civilizace na počátku své existence velice vážné duchovní poškození, což zkomplikovalo celý její následující vývoj. Mnoho historických dat nasvědčuje tomu, že lidstvo směřovalo k moderním dějinám z velmi neblahého stavu, z jakéhosi temného mravního a duchovního marasmu. Pořádek v raných dobách se dařilo zavádět pouze velmi brutálním represivním systémem. S následky tohoto stavu se lidstvo potýká dodnes.

ZÁPAS VĚKŮ

Postupně, vlivem kultivačních programů (starověkých teokracií) a společenským vývojem, začalo v lidstvu narůstat procento (zjednodušeně řečeno) slušných lidí.

Navzdory všem bolestem a zmaru se konečně objevili i vynikající altruističtí a filantropičtí jedinci, potvrzující platnost ideje Logu, „světla svítícího ve tmě ...“ – jenž se jednoznačně vyprofilovali jako „semeno ženy“ (1Tim 2:14, 15). Historie je zná jako duchovní vůdce, různé tzv. svaté, geniální státníky, osvícence, reformátory, objevitele atd.

I cesta poznáním „dobrého a zlého“ měla lidi dovést do dospělého stavu. Situace ale odpovídá prognóze a dvou semenech. Jako protipól zde zůstávají (snad jako nechtěný defekt) vrcholní představitelé „semene hada“. Podle

moderních průzkumů je zde stále ještě 4% menšina populace, kterou psychologie označuje jako lidi s antisociální poruchou osobnosti.

Jde o lidi bezohledné a objektivně ničemné, jejichž životní filosofie je zcela lhostejná vůči obecnému prospěchu, považující spravedlnost za pouhou utopii. Pokud jde v tomto případě o lidi nadprůměrně inteligentní a dobře sociálně adaptované, stávají se hrozbou jak jednotlivcům, tak celé společnosti, na níž v konečném důsledku parazitují. Pro uhájení a rozvoj svých pozic se pak neštítí žádného zločinu - hrůzovládci, geniální zločinci, mnozí dobyvatelé a diktátoři.

Jak zkušenost ukazuje, mají lidé s hypertrofovaným sebevědomím a nízkou morálkou tendenci obsazovat klíčové a vůdčí pozice ve společnosti. Díky své bezohlednosti se jich také s úspěchem zmocňují. Kvůli jejich poměrně hojnému výskytu ve vůdčích pozicích, a to až v nejvyšších společenských vrstvách, se politika řídí machiavelistickými principy a jednotlivé státy se chovají jako biblické šelmy.

O těchto dvou skupinách lidí se vyjádřil Ježíš Kristus takto:

„*Vždyť synové tohoto světa jsou vůči sobě navzájem prozíravější než synové světla.*“ (Luk 16:8)

Zjevení předpovídá, že duchovní vývoj těchto „semen“ bude v dané popisované době dále gradovat:

„*Kdo škodí, uškod' ještě; kdo jest poskvrněn, poskvrň se ještě, a kdo jest spravedlivý, ospravedlniž se ještě, kdo svatý, posvěť se ještě.*“ (Zj 22:11,12; Sýkora)

Vývojová cesta *semene hada* měla bezesporu i své kladné stránky - její „děti“ jsou nebo byly v praktickém ohledu zdatnější. Drží více krok s realitou života na rozdíl od *synů světla*, kteří se v praktických dovednostech vyvíjeli znatelně pomaleji, ale mají větší úctu k morálním zásadám. Těmito vlastnostmi odpovídají původnímu zadání, které počítalo s mnohem delším nebo až časově neomezeným životem. Podvědomě jako by měli stále dost času; svým založením jsou idealisté.

APOKALYPSY

V souladu s nejstarším biblickým proroctvím jsou tyto dvě skupiny lidstva (dva geny, potomstva), vědomě či nevědomě, v neustálé konfrontaci.

Podle biblických prognóz má *semeno ženy* nakonec *semeno hada* v praktických schopnostech dohnat a díky své mravní převaze nad ním zvítězit. (1M 3:15)

Vývoj v těžkých podmínkách vnucených Odpůrcem způsobil upřednostnění praktických schopností⁶ bez ohledu nebo přímo na úkor rozvoje duchovních vlastností, což má v konečném důsledku způsobit neřešitelné celosvětové problémy, hlubokou skepsi (opak víry) *hadova semene* a umožnit tak jeho porážku.

Tento předvídatelný vývoj umožňoval už hluboko ve starověku sestavení katastrofických tzv. apokalyptických⁷ prognóz (proroctví) vývoje lidstva.

Nejen hebrejská písma (Starý zákon, dále též „SZ“), ale i řecká písma (Nový zákon, dále též „NZ“) vysvětlují, že Bůh přijímá odpovědnost za vznik a výchovu obou těchto skupin lidí. Jedná se prakticky o zákonité důsledky počátečního vývoje a naplňování prvního proroctví v Genesis 3:15.

„*Já vytvářím světlo a tvořím tmou, působím pokoj a tvořím zlo, já, JHWH konám všechny tyto věci.*“ (Iz 45:7)

Bůh jakožto tvůrce výchozích podmínek lidstva a dále všech přírodních a společenských zákonů, kterým je lidstvo podřízeno, přijímá ve vyšším smyslu jakoby zodpovědnost (garanci) nejen za dopady lidského vývoje (včetně negativních), ale v konečném důsledku také za nápravu těchto dopadů.

„... *a budete syny Nejvyššího, protože je laskavý k nevděčným a ničemným.*“ (Luk 6:35)

Podobně vysvětluje apoštol Pavel:

„*Aby však zůstalo v platnosti Boží vyvolení, o kterém bylo předem rozhodnuto... „Snad mi řekneš, proč nás tedy Bůh ještě kárá?“ Může se někdo vzepřít jeho vůli? „Človče, kdo vlastně jsi, že odmlouváš Bohu? Řekne snad výtvar svému tvůrci: proč jsi mne tak udělal? Nemá snad hrnčír hlínu ve své moci, aby z téže hroudy udělal jednu nádobu k vznešeným účelům a druhou ke všedním?“ (Řím 9:11,19,20; srov. Iz 45:7, 9,10)*

Poznámka: Pavel se zde snaží, pochopitelně velmi opatrně, vysvětlit původ špatných vlastností člověka a přitom zachovat tehdy ještě nutnou, utopicky superlativní představu Boha. Nedostatečné pochopení těchto principů a fascinace utopickou představou Boží všemohoucnosti, dovedenou až k absurditě, vedlo některé protestantské myslitele k vytvoření nauky o predestinaci – o předurčení, osudu (prakticky záměrného) lidských jedinců i celých národů. Fatalismus je škodlivá idea komplikující pozitivní lidský vývoj a nápravu, činící z Boha (domyšleno do důsledku) sadistu nejtěžšího formátu.

---

⁶ Za typické produkty tohoto vývoje lze považovat mafie a konspirační „bratrstva“ s jejich velice efektivním, ale brutálním řízením a fungováním.

⁷Ačkoliv slovo „apokalypsa“ znamená zjevení ve smyslu odhalení, obsahem těchto zjevení jsou katastrofické scénáře (válečné a dále i klimatické a další), a teprve po nich nastupuje období míru a prosperity. To odpovídá periodickým cyklům lidských dějin.

To je také důvodem toho, proč se Bůh v novozákonní době začíná chovat až nepochopitelně milosrdně⁸. Bůh totiž ví nejlépe, v jakém stavu jsou lidé, jakou cestou se do něj dostali a jak těžké je za dané situace obstát:

„Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého syna, aby žádný, kdo v něj projevuje víru, nezahynul, ale měl věčný život.“ (Jan 3:16; EP)

„... abyste se prokázali jako synové svého Otce, který je v nebesích, protože působí, aby jeho slunce vycházelo nad lidmi ničemnými i dobrými a dává déšť na lidi spravedlivé i nespravedlivé. Jestliže totiž milujete jen ty, kteří milují vás, jakou máte odměnu? ... Budete tedy dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec.“ (Mat 5:45,46,48)

---

⁸ Toto závažné téma a hlubší důvod této změny chování bude rozvedeno později.